

JAHOLATGA QARSHI MA'RIFAT (MUAMMOLAR VA YECHIMLAR)

Termiz davlat universiteti

Filologiya va tillarni o'qitish (Fransuz tili)

1-bosqich talabasi

To'xtasinova Laylo Abdukarim qizi

Annotatsiya. Ushbu maqolada jaholatga qarshi ma'rifat bilan kurashda olib borilayotgan chora-tadbirlar, ma'naviyatning bugungi O'zbekistonimizdagi ahamiyati, shuningdek, yoshlarni ilm va madaniyat yo'lida birlashtirish, sog'lom va ma'naviy muhitni yaratishda olib borilayotgan islohotlar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Taraqqiyot, ma'naviyat, tarbiya, ma'rifat, loqaydlik, virtual olam.

Abstract. This article analyzes the measures taken in the fight against ignorance with enlightenment, the importance of spirituality in today's Uzbekistan, as well as the reforms carried out to unite young people in the path of science and culture, and to create a healthy and spiritual environment.

Key words: Development, spirituality, education, enlightenment, indifference, virtual world.

Аннотация. В данной статье анализируются меры, принимаемые в борьбе с невежеством с просвещением, значение духовности в современном Узбекистане, а также реформы, проводимые для объединения молодежи на пути науки и культуры, создания здоровой и духовной среды.

Ключевые слова: Развитие, духовность, образование, просвещение, безразличие, виртуальный мир,

Biz xalqimizning dunyoda hech kimdan kam bo'lmasligi, farzandlarimizning bizdan ko'ra kuchli, bilimli, dono va albatta baxtli bo'lib yashashi uchun bor kuch va imkoniyatlarimizni safarbar etayotgan ekanmiz, bu borada ma'naviy tarbiya masalasi, hech shubhasiz, beqiyos ahamiyat kasb etadi. Agar biz bu masalada hushyorlik va sezgirligimizni, qat'iyat va mas'uliyatimizni yo'qotsak, bu o'ta muhim ishni o'z holiga, o'zibo'larchilikka tashlab qo'yadigan bo'lsak, muqaddas qadriyatlarimizga yo'g'rilgan va ulardan oziqlangan ma'naviyatimizdan, tarixiy xotiramizdan ayrilib, oxir-oqibatda o'zimiz intilgan umumbashariy taraqqiyot yo'lidan chetga chiqib qolishimiz mumkin. (Islom Karimov) [1]

Ma'naviyat va ma'rifat tushunchalarini yoshlarga uqtirish hozirgi kunimizning eng muhim shioriga aylandi, xususan bu borada amalga oshirilayotgan barcha

o'zgarishlar va islohotlar yoshlarning jaholat, razillik va yomon illatlar ko'chasiga kirib ketishning oldini olishga qaratilgan. Bu borada Termiz davlat universiteti rektori Abduqodir Toshqulov ham o'z intervyularida ma'naviyatning hamisha eng birinchi masala ekanligini qayta va qayta ta'kidlab o'tdilar. Ma'naviyat va marifatni yoshlar o'rtasida keng targ'ib qilish uchun muhtaram prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoyev topshiriqlariga asosan viloyatlarda bir nechta sohadaga doir islohotlar amalga oshirilmoqda, xususan Surxondaryo viloyatida 5-sektor - Ma'naviyat sektorining tashkil qilinishi bu boradagi katta o'zgarishlarning eng ko'zga ko'rinadigan isbotidir desak mubolag'a bo'lmaydi.

Aynan ma'rifatli, mustaqil fikrlaydigan va yuqori tafakkur qilish qobiliyatiga ega ma'nau va jismonan yetuk yoshlarni tarbiyalash bugungi kunning dolzarb muammosiga aylandi, negaki hozirgi kunda nafaqat yoshlarda balki umuman olganda butun jamiyatda yomon illatlar ko'zga ko'rinmoqda. Asosan, odamlar o'rtasida mehr-oqibatsizlik, loqaydlik, befarqlik, dangasalik va shikoyatchilik holatlari kuchayib bormoqda. Abduqodir Toshqulov ta'kidlaganlaridek har joyda, har vaziyatda nimadir susaysa, nimadir kuchayadi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ham ma'naviyat susaygan joyda jaholat kuchayadi deya ta'kidlagan edilar. Bundan ko'rish mumkinki, aholi o'rtasidagi ushbu yomon illatlarning tarqalib borishi ma'naviyatsizlikka, o'z o'tmishini milliyligini, ota-bobolari xotirasini unutib, g'arb mamlakatlariga taqlid qilish, ularning xulq atvorini o'zida singdirish oqibatda qadimgi turon zamin O'zbekistonning milliy qadriyatlarini, o'zligi va barcha urf odatlari yo'qolib ketishiga olib keladi. Buning oldini olish uchun e'tibor qaratiladigan eng muhim obyekt oila hisoblanadi, subyekti esa ota-onadir.

Xalqimizda yillar o'tsa ham o'z qadrini yo'qotmay isbotini topib kelayotgan bir jumla bor "Ma'naviyat oiladan boshlanadi. Uning eng birinchi bo'g'ini oiladir. Oila instituti bu muqaddas institut" [2]

Farzandlarni oilada qanday tarbiya topganligi uni kelajakda qanday inson bo'lib yetishganida ko'rinadi. Ya'ni har bir bola go'yoki bir kuzgu U ota-onasining, oilasining aksini ko'rsatadi, bejizga dono xalqimiz "Qush uyasida ko'rganini qiladi" demagan. Jaholatga qarshi ma'naviyali bilim tafakkurga ega farzand tarbiyalash uchun eng muhim va yagona yechim bu - bola tug'ilganidan oilada ilm tarbiya olishidir. Dono xalqimiz farzand ona qornidalik vaqtidayoq dastlabki ta'lim tarbiyani ola boshlaydi deganlar. Farzandning kamol topishida eng muhim hisoblanadigan to'rt jihat mavjud bular:

1. Bolaning oilada tarbiya va ta'lim olishiga ota-onaning muhim e'tibor qaratishi.

2. Bolani mehnat va hunarga o'rgatish unda sabr va matonat tuyg'ularini shakllantirish

3. Sport va o'yinlarga bo'lgan qiziqishini oshirish, bolani harbiy vatanparlik ruhida tarbiyalash

4. Adabiyot va san'atga qiziqtirish milliy qadriyatlarni va ota bobolari siymosini onggiga singdirish.[2]

Pedagogik jihatdan ham dastlabki ta'lim tarbiya oilada olinishi, eng birinchi o'qituvchi va pedagog ona ekanligi ilmiy asoslangan. Farzand tarbiyasida ona eng muhim rol o'ynaydi. Uning har bir xatti-xarakati farzandiga ta'sir qiladi. Dastlabki aytilgan ona allasidayoq bolada ma'naviyat shakllana boshlaydi. Chunki ona maktabdir, ona madrasadir.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, har bir o'g'il-qizni bamisoli dehqon yosh niholni o'stirganidek har doim e'tibor berib parvarishlash, kelajakda ularning ulkan daraxt bo'lishida va jamiyatga foydasi tegishida muhim hisoblanadi. Ota-onalarning o'z qaro ko'zlariga to'g'ri ta'lim tarbiya berishlari ikki hissa foydalidir, bunda birinchi foyda o'zlariga bo'lsa ikkinchi foyda esa jamiyatga, xalqqa bo'lgan foydadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Islom Karimov. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" "Ma'naviyat" Toshkent 2010 4-6b,
2. Shavkat Mirziyoyev. M "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib yangi bosqichga ko'taramiz" "O'zbekiston" Toshkent 2017.
3. M. Gularam Kamilovna; X. Tamara Jo'rayevna. "Ma'naviyatshunoslik" "Fan ziyosi" Toshkent 2022
4. <https://youtu.be/hEy2QqkTIDU?si=-zstZbU8WvRj0xs>